8.11.2017

EDUSKUNNAN VEROJAOSTOLLE

Viite: HE 169/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Päivittäistavarakauppa ry (jälj. PTY) kiittää verojaostoa mahdollisuudesta kommentoida lakiesitystä ja lausuu kohteliaimmin seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annettua lakia siten, että alkoholijuomien valmisteveroa korotettaisiin. Veronkorotus kohdistettaisiin kaikkiin juomaryhmiin siten, että korotus kohdennettaisiin pääosin muihin kuin väkeviin alkoholijuomiin. Esityksen mukaan veronkorotukset johtaisivat siihen, että alkoholijuomien vähittäismyyntihinnat nousisivat keskimäärin noin viisi prosenttia. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2018 alusta alkaen.

Vuoden 2004 jälkeen alkoholiveroja on korotettu viisi kertaa. Korotusten tavoitteena on ollut valtion tulojen kasvattamisen ohella alkoholikulutuksen ja sitä kautta alkoholin käyttöön liittyvien haittojen vähentäminen. Mittavat veronkorotukset ovat kuitenkin osaltaan vaikuttaneet siihen, että kotimaista myyntiä on korvautunut matkustajatuonnilla Viron ja Suomen välisen hintaeron kasvaessa.

Tämän vuoksi nyt käsiteltävän veronkorotuksia koskevan esityksen osalta on ensiarvoisen tärkeää, että korotukset toteutetaan ainoastaan, mikäli samanaikaisesti eduskunnan käsiteltävänä oleva alkoholilain kokonaisuudistus (HE100/2017 vp) toteutetaan hallituksen esityksen mukaisesti. Pelkät veronkorotukset eivät kavenna Suomen ja Viron välistä hintaeroa juuri lainkaan, jolloin myös vaikutus matkustajatuontiin jää marginaaliseksi. Lisäksi on huomioitava, että Latvia on kasvattanut osuuttaan matkustajatuonnissa, joten myös muut lähialueet ja niiden hintataso on huomioitava kotimaisia verotuslinjauksia tehtäessä. Ehdotuksessa todetaankin aiheellisesti, että suuren kotimaisen hinnannousun vuoksi riskinä on paitsi laillisen matkustajatuonnin kasvu, myös matkustajatuontina tuodun alkoholin laittoman välittämisen lisääntyminen.

PTY katsoo, että ehdotettu verojen kokonaiskorotus on siis perusteltavissa ainoastaan, mikäli alkoholilain uudistamistoimin ohjataan alkoholin ostamista kotimaiseen vähittäismyyntikanavaan ja anniskeluun. Vain näin voidaan varmistaa verotulojen jääminen Suomeen. Suomi menettää matkustajatuonnin vuoksi huomattavan määrän verotuloja vuosittain. Matkustajatuonnin taustalla on tuotteiden suuri hintaero maiden välillä. Tämä johtuu paitsi maiden välisistä verotuksen eroista, myös siitä, että tuotteet ovat Suomessa tällä hetkellä myynnissä monopoliyhtiössä, jonka hinnoittelu ei ole markkinaehtoista.

8.11.2017

Vain alkoholilain uudistus varmistaa verotulojen siirtymisen Suomeen

Alkoholijuomaverojen tuotto kotimaan päivittäistavarakaupasta kasvaisi Taloustutkimus Oy:n tutkimuksen mukaan noin 38 miljoonaa euroa vuosittain, mikäli hallituksen esittämä alkoholilakiuudistus toteutetaan ja alle 5,5 % vahvuisten tuotteiden myyntiä vapautetaan. Verotulojen lisäys johtuisi ensi sijassa matkustajatuonnin vähenemästä ja myynnin siirtymisestä kotimaan päivittäistavarakauppaan. Verotulot kasvavat vielä 14–18 miljoonalla eurolla, koska Viro kiristää verotustaan Suomea enemmän. Kaikkiaan alkoholilain uudistus yhdistettynä Suomen ja Viron alkoholiveronkorotuksiin toisi valtiolle lisää verotuloja noin 152–156 miljoonaa euroa vuosittain. Pelkkien veronkorotusten myötä verotulot kasvaisivat Taloustutkimuksen mukaan vain noin 103 miljoonaa euroa.

Hintatason vaikutus tuotteiden myyntiin ja kulutuksen siirtymä eri myyntikanavien välillä on sekä alkoholilain uudistusesityksessä että tässä alkoholiverotusta käsittelevässä esityksessä arvioitu puutteellisesti. Esityksissä on arvioitu matkustajatuonnin ja Alkon myynnin vähenemä liian pieneksi. Viron alkoholiveron korotukset vaikuttavat matkustajatuontiin huomattavasti vähemmän kuin ehdotetun alkoholilakiuudistuksen mukaiset toimenpiteet. Myynnin vapauttamisen ja valmistustaparajoitteesta luopumisen vaikutuksia matkustajatuontiin ei kuitenkaan ole huomioitu esityksissä riittävästi. Taloustutkimus Oy:n selvityksen mukaan A-oluen ja vahvempien lonkeroiden myynnin salliminen päivittäistavarakaupassa laskisi merkittävästi näiden tuotteiden hintoja. Yhdistettynä Suomen ja Viron veronkorotuksiin em. tuotteiden hintaero maiden välillä pienenisi jopa 60 prosenttia. Selvityksen mukaan näiden tuotteiden matkustajatuonti jopa puolittuisi, jos alkoholilain uudistus toteutettaisiin. Sen sijaan pelkät veronkorotukset eivät juurikaan vähentäisi hintaeroa tai matkustajatuontia.

Alkoholilain uudistuksen myötä alkoholin kokonaiskulutus litroina sekä A-oluen ja lonkeron kulutus kasvaisivat hieman. Samalla uudistus ohjaisi kuitenkin kulutusta väkevistä kohti miedompia tuotteita. Yhdistettynä nyt esitetyn veronkorotuksen vaikutuksiin, laskisi alkoholin kokonaiskulutus prosentin verran nykyisestä absoluuttisena alkoholina mitattuna.

Lisätietoa Taloustutkimuksen selvityksestä:
http://www.pty.fi/ajankohtaista/tiedotteet/uutinen/article/selvitys-viron-ja-suomen-alkoholiverojen-korotukset-eivat-yksin-riita-vahentamaan-matkustajat/)

Veronkorotusten tulisi ohjata kulutusta väkevistä kohti miedompia tuotteita

PTY ei kannata veronkorotusten kohdistamista esitetyllä tavalla. Esitys ei ole vain lievästi painotettu, vaan ero on merkittävä: Ehdotuksen mukaan mietojen käymisteitse valmistettujen juomien veroa korotettaisiin 15,4 prosenttia, oluen 10,6 prosenttia ja väkevien ainoastaan 4, 8 prosenttia. Myös verotusratkaisuin tulisi tukea ja ohjata kuluttajien juomatottumusten muutosta väkevistä juomista mietoihin. Nyt esitetty linjaus on päinvastainen.

PTY haluaa kiinnittää verojaoston huomion myös alkoholilain tarjoushinnoittelua koskevan pykälän arviointiin. Alkoholilain 51 §:n mukaan yksittäinen pullo tai tölkki pitää voida ostaa yhtä halvalla kuin sen hinta halvimmassa monipakkauksessa on. Lisäksi kampanjan tulee kestää vähintään kaksi kuukautta. Käytäntö tuli voimaan

8.11.2017

vuonna 2007. Muutoksen tarkoituksena oli nostaa yksittäisen juoman hintaa ja vähentää alkoholituotteiden käyttöä sisäänvetotuotteena. Pykälän tosiasiallisten vaikutusten osalta tulisi toteuttaa selvitys. Mikäli pykälä ei ole johtanut tavoitteiden saavuttamiseen, tulisi sen poistamista alkoholilaista harkita.

Lopuksi PTY toteaa, että alkoholiveronkorotuksien voimaantulo tulee sitoa alkoholilain uudistuksen voimaantuloon. Molempien voimaantulo samanaikaisesti on ainoa tapa saavuttaa uudistuksille asetetut tavoitteet.

Kunnioittavasti

Päivittäistavarakauppa ry

Kari Luoto
toimitusjohtaja